

Shqip > Puna dhe financat > Vendi i punës > **Rroga / Kontrata e punës**

Rroga / Kontrata e punës

Ke gjetur një punë. Ja çfarë duhet të dish.

Kontrata e punës

Nëse jeni të punësuar nga një punëdhënës, ju hyni në një kontratë pune. Zakonisht, kontrata e punës hartohet me shkrim, por edhe kontratat verbale janë të pranueshme.

Çfarë ka në kontratën e punës?

Kontrata e punës përcakton kushtet dhe kushtet e punësimit si dhe të drejtat dhe detyrimet për të dyja palët. Në minimum, janë përfshirë artikujt e mëposhtëm:

- Emri juaj dhe emri i punëdhënësit tuaj
- Data në të cilën fillon marrëdhënia e punësimit
- Funkzioni i ardhshëm në kompani
- Paga dhe shtesat e mundshme të pagave
- Orari javor i punës
- Numri i ditëve të pushimeve / [Ferien](#) (🔗 Kështu quhen ditët e pushimeve në Zvicër)
- Kohëzgjatja e [Probezeit](#) (🔗 Periudha kohore me një periudhë të shkurtër njoftimi në mënyrë që ju dhe punëdhënësi juaj të mund të zbuloni në fillim nëse puna është një përshtatje e mirë.)
- Periudha e njoftimit
- Data e përfundimit të një kontrate pune me afat të caktuar
- Rregullore të posaçme të tilla si një klauzolë jo-konkurrese ose rregullimi i orëve shtesë

Rregulla specifike zbatohen për disa sektorë, të cilët janë përcaktuar në një marrëveshje kombëtare ose rajonale [Gesamtarbeitsvertrag \(GAV\)](#) (🔗 [Kontratë që zbatohet për një grup të tërë profesional](#))

Gesamtarbeitsvertrag (GAV) - Kontratë e veçantë e industrisë

Një [Gesamtarbeitsvertrag \(GAV\)](#) ([?](#) Kontratë që zbatohet për një grup të tërë profesional) është një kontratë e lidhur midis shoqatave të punëdhënësve dhe shoqatave/sindikatave të punëtorëve.

Ai specifikon kërkesat minimale, të tilla si:

- Paga minimale
- 13. Paga mujore dhe kompensimi
- Pagesa e vazhdueshme e pagave në rast paaftësie për shkak të sëmundjes, maternitetit dhe shërbimit ushtarak
- Numri i ditëve të pushimeve / [Ferien](#) ([?](#) Kështu quhen ditët e pushimeve në Zvicër)
- Rregullat e kohës së punës
- Zgjatja e mbrojtjes kundër shkarkimit

Në Zvicër, kontrata të tilla ekzistojnë në industri të ndryshme, për shembull:

- Mikpritja / Industria e hotelerisë
- Retail (p.sh. Coop, Migros)
- Tregtia e ndërtimit
- Veshje flokësh
- Furrë buke / konfeksione
- Post & Post Finance

[🔗](#) Lista e marrëveshjeve kolektive të punësimit (CLA) në kantonin St.Gallen

Probezeit: Duke punuar gjatë një periudhe prove

Gjatë [Probezeit](#) ([?](#) Periudha kohore me një periudhë të shkurtër njoftimi në mënyrë që ju dhe punëdhënësi juaj të mund të zbuloni në fillim nëse puna është një përshtatje e mirë.), ju dhe punëdhënësi ju jepet 7 ditë kalendarike. Megjithatë, një periudhë më e shkurtër ose më e gjatë mund të bihet dakord edhe në kontratën e punës.

Ju mund të përfundoni kontratën e punës **në çdo kohë**, me kusht që punëdhënësi të marrë njoftimin për ndërprerje jo më vonë se dita e fundit e [Probezeit](#) ([?](#) Periudha kohore me një periudhë të shkurtër njoftimi në mënyrë që ju dhe punëdhënësi juaj të mund të zbuloni në fillim nëse puna është një përshtatje e mirë.). Nuk është e nevojshme të japësh arsye për ndërprerjen.

Orari i punës

Kontrata juaj e punës përcakton se sa orë në javë duhet të punoni. Mesatarisht, njerëzit në Zvicër punojnë 42 orë në javë.

Ligji parashikon një **kohë maksimale pune** në javë:

- 45 orë në kompanitë industriale si dhe për stafin e zyrës, stafin teknik dhe stafin e shitjes në kompanitë e mëdha të shitjes me pakicë
- 50 orë për të gjithë të tjerët

Nëse punoni më shumë se numri i përcaktuar në mënyrë kontraktuale të orëve, por nuk e tejkaloni maksimumin e orëve javore të punës, këto orë shtesë konsiderohen **jashtë orarit**.

Në cilat kushte duhet të punosh jashtë orarit?

Punëdhënësi juaj mund t'ju kërkojë të punoni jashtë orarit nëse:

- Orët shtesë janë të nevojshme.
- Orët shtesë nuk janë tepër kërkuese fizikisht dhe mendërisht.
- Respektohen orët e punës dhe periudhat ditore të pushimit.

Edhe nëse vendos vetë të punosh jashtë orarit, duhet t'i respektosh këto rregulla.

Si kompensohen orët shtesë?

- Orët shtesë duhet të kompensohen me një **shtesë pagash** prej 25%.
- Megjithatë, orët shtesë mund të kompensohen edhe nga koha e **pushimit** me të paktën të njëjtën kohëzgjatje. Kjo kërkon pëlqimin tuaj dhe një marrëveshje me shkrim midis jush dhe punëdhënësit tuaj.
- Drejtuesit me kontratë administrimi në përgjithësi nuk kanë të drejtë për një shtesë page. Kjo rregullohet në kontratën e punës.

A nuk jeni në gjendje të punoni?

Nëse jeni të sëmurë ose të lënduar, do të vazhdoni të merrni pagën tuaj për një periudhë të caktuar kohe.

Në rast sëmundjeje, zbatohet më poshtë:

Nëse jeni të sëmurë ose nëse nuk ndiheni mirë gjatë shtatzënisë, duhet të informoni punëdhënësin tuaj sa më shpejt që të jetë e mundur.

Si rregull, ju duhet të dorëzoni një certifikatë mjekësore të paaftësisë për punë nga dita e 3-të e mungesës. Kontrolloni me punëdhënësin tuaj për të gjetur se cila rregullore zbatohet për ju.

Nëse jeni në gjendje të punoni vetëm një ngarkesë pune të reduktuar për shkak të sëmundjes ose shtatzënisë, mjeku duhet të tregojë në certifikatën e paaftësisë për punë numrin maksimal të orëve që mund të punoni në ditë ose në javë.

Ju do të vazhdoni të merrni pagën tuaj për një periudhë të caktuar kohe.

Në rast aksidenti / plagosjeje, zbatohet më poshtë:

Informojeni punëdhënësin për dëmtimin/aksidentin sa më shpejt që të jetë e mundur, pavarësisht nëse ka ndodhur gjatë orarit të punës apo gjatë kohës së lirë.

Punëdhënësi duhet të informojë menjëherë kompaninë e tij të sigurimit. Ata do t'ju dërgojnë një formular në të cilin ju dhe mjeku juaj duhet të jepni informacion në lidhje me dëmtimin/aksidentin dhe gjendjen tuaj shëndetësore.

Në Zvicër, punëdhënësit sigurojnë punonjësit e tyre kundër pasojave të lëndimeve të shkaktuara nga aksidentet. Nga dita e tretë pas aksidentit/dëmtimit, ju do të merrni një [Taggeld \(🔗 Pagesa e vazhdueshme e pagave nëse nuk jeni në gjendje të punoni\)](#) të barabartë me 80% të pagës suaj.

[Taggeld \(🔗 Pagesa e vazhdueshme e pagave nëse nuk jeni në gjendje të punoni\)](#) paguhet pavarësisht nëse aksidenti ka ndodhur në punë (aksident në punë) apo gjatë kohës së lirë (aksident jo në punë).

Përrjashtimi i vetëm: nëse jeni të punësuar dhe orët javore të punës janë më pak se 8 orë, atëherë vetëm aksidentet në punë janë të siguruara.

Mbrojtja kundër shkarkimit:

Gjatë periudhës gjatë së cilës jeni me leje të sëmurë, punëdhënësi juaj nuk lejohet t'ju shkarkojë, por ju gjithashtu mund të dorëzoni dorëheqjen tuaj gjatë pushimit të sëmurë.

Ndërprerja e punësimit / shkarkimit

Si ju ashtu edhe punëdhënësi keni të drejtë të ndërprisni marrëdhënien e punës.

Kur mbaron puna, duhen plotësuar disa kushte. Në kontratën e punës thuhet nëse njoftimi për ndërprerje duhet të jetë me shkrim. Nëse jo, mjafton një njoftim verbal për ndërprerjen.

Periudha e njoftimit

Nëse dëshironi të ndërprisni marrëdhënien e punës, duhet të respektoni periudhën e **njoftimit** të rënë dakord në kontratën e punës. Nëse kontrata juaj e punës ose **Gesamtarbeitsvertrag (GAV)** ([🔗 Kontratë që zbatohet për një grup të tërë profesional](#)) nuk përmban një periudhë njoftimi, afatet e mëposhtme zbatohen:

- Gjatë periudhës së provës në punë: 7 ditë kalendarike
- Në vitin e parë të punësimit: 1 muaj, ndërprerja e mundshme në fund të çdo muaji
- Nga viti i 2-të deri në vitin e 9-të të punësimit: 2 muaj, në fund të çdo muaji
- nga viti i 10-të i punësimit: 3 muaj, në fund të çdo muaji.

Një **kontratë pune me afat të caktuar** përfundon automatikisht në datën e rënë dakord.

Nëse nuk keni një punë të re pas skadimit të periudhës së njoftimit, duhet të **regjistroheni si të papunë**.

Mbrojtja kundër shkarkimit në rast sëmundjeje / lëndimi / aksidenti

Në rast sëmundjeje ose aksidenti/dëmtimi, punëdhënësi juaj mund të mos ju shkarkojë. Në këto raste, ka mbrojtje kundër shkarkimit:

- 30 ditë në vitin e parë të punësimit
- 90 ditë nga viti i 2-5-të i punësimit
- 180 ditë nga viti i 6-të i punësimit
- gjatë shtatzënisë dhe në 16 javë pas lindjes.

Në të gjitha këto raste, punëdhënësit do t'i duhet të presë derisa të kthehesh në punë. Vetëm atëherë lejohet ndërprerja.

E rëndësishme: Si punonjës, ju gjithashtu mund të përfundoni kontratën tuaj gjatë një periudhe bllokimi.

Çfarë ndodh në rast sëmundjeje apo dëmtimi/aksidenti pasi punëdhënësi ju ka shkarkuar?

Nëse sëmureni ose keni një dëmtim/aksident pas ndërprerjes nga punëdhënësi, periudha e njoftimit ndërpritet për aq kohë sa mungoni për shkak të sëmundjes ose aksidentit. Afati do të vazhdojë sapo të jeni në gjendje të ktheheni në punë dhe do të shtyhet deri në datën tjetër të mundshme të përfundimit (për shembull, deri në fund të muajit).

Ju lutemi vini re: nëse keni ndërprerë punën tuaj të marrëveshjes suaj, kjo periudhë bllokimi nuk zbatohet.

Arbeitszeugnis: Referenca e punëdhënësit / Certifikata e Punësimit

Kur të mbarojë puna, do të marrësh një certifikatë punësimi ose, zakonisht, një **Arbeitszeugnis** ([🔗 Vlerësimi / dëshmia e performancës suaj të punës nga punëdhënësi](#)). Kjo do të jetë e dobishme kur të aplikosh për një punë të re.

Arbeitszeugnis ([🔗 Vlerësimi / dëshmia e performancës suaj të punës nga punëdhënësi](#)) thotë:

- Fillimi dhe mbarimi i marrëdhënies së punësimit
- Funkzioni dhe aktivitetet tuaja në punë
- Ngarkesa juaj e punës si përqindje
- Një vlerësim i cilësisë së punës suaj
- Një vlerësim i sjelljes suaj
- Arsye për lëshimin e **Arbeitszeugnis** ([🔗 Vlerësimi / dëshmia e performancës suaj të punës nga punëdhënësi](#)) (shkarkimi, ndryshimi i mbikëqyrësit, funksioni i ri etj.)

Qendrat e këshillimit të sindikatave dhe shoqatave të punëtorëve

Unia sindikata

Unia është sindikata më e madhe në Zvicër. Është ndër-sektorial dhe organizon punonjës në industri, tregti, ndërtim dhe sektorin e shërbimeve private. Unia gjithashtu drejton fondin më të madh të sigurimit të papunësisë në Zvicër.

[Përgjigje nga Shërbimi Unia CLA](#)

Sindikata Syna

Si sindikatë, Syna përfaqëson punëtorë nga të gjitha llojet e profesioneve në tregti, shërbim dhe industri. Këshilltarët flasin gjermanisht, frëngjisht, italisht, spanjisht, portugalisht, kroatisht dhe anglisht.

[Rajoni Syna Zicra Lindore](#)

Konfederata e Sindikatave Zvicerane SGB

20 sindikata kanë bashkuar forcat në Konfederatën Sindikale Zvicerane dhe formojnë organizatën ombrellë më të madhe për interesat e punonjësve në Zvicër.

[Temat SGB](#)

Travail.Suisse

Travail.Suisse është organizata ombrellë e pavarur e punonjësve, të cilës i përkasin 10 shoqata. Këto shoqata përfaqësojnë 150,000 anëtarë nga një gamë e gjerë industrish dhe fushash të sektorit privat dhe shërbimit publik.

[Informacione dhe këshilla](#)

Sindicom i sindikatave

syndicom organizon punonjës në postë, korrier, ekspres, tregun e parcelave (incl. logistics), postë, trafik dhe infrastrukturë, telekom, IT, call centers, industrinë e telekomunikacionit, artet grafike dhe paketimin, tregtinë e librit dhe medias, shtypin dhe mediat elektronike dhe komunikimin vizual.

[Udhëzues falas syndicom](#)

Hotel & Gastro Union

Organizata profesionale për industrinë e mikpritjes, hotelerisë dhe furrës së bukës

[Hotel & Gastro Union](#)

Paga

Ju do të merrni një pagë për punën që bëni.

Paga të drejta

Nëse doni të dini se cila është paga mesatare që zakonisht paguhet në muaj në Zvicër për një punë të caktuar, ju mund të përdorni **llogaritësin** kombëtar të pagave. Ka dallime të mëdha midis kantoneve, kështu që ju mund të fitoni më shumë në Zyrë sesa në St. Gallen.

Paga minimale

Në Zvicër, nuk ka pagë minimale në nivel kombëtar. Kantoni St. Gallen gjithashtu nuk ka përcaktuar një pagë minimale. Për këtë qëllim, sindikatat dhe shoqatat e punëdhënësve kanë negociuar pagat minimale në disa sektorë. Këto mund të gjenden në kontratën kolektive ose standarde të punës.

Në një krahasim ndërkombëtar, megjithatë, pagat zvicerane janë përgjithësisht të larta, edhe pse nuk ka pagë minimale kombëtare.

Pagë e barabartë

Kushtetuta Federale dhe Ligji për Barazinë kërkojnë pagë të barabartë për burrat dhe gratë. Kjo do të thotë se një grua dhe një burrë duhet të marrin të njëjtën pagë për punë të barabartë.

Llogaritësi i pagave

[Llogaritësi kombëtar i pagave](#)

[Salarium - Llogaritësi statistikor i pagave](#)

Pagesa e pagës

Punëdhënësi juaj zakonisht transferon pagesën e pagës në llogarinë tuaj bankare ose postare në fund të çdo muaji.

Si rregull, një **pagë kohore** është rënë dakord. Paga përcaktohet sipas orëve të punuara:

- Paga e orëve
- Pagat ditore
- Paga javore
- Paga mujore

Paga e copëzave

Paga e copëzimit bazohet drejtpërdrejt në performancën e kryer (p.sh. copë-copë). Sa më shpejt të punosh, aq më e lartë është paga për njësi kohe.

Pagesa dhe deklarimi i pagës

Si punonjës, ju do të merrni një **fletëpagesë** në fund të muajit të punës. Në të, ju do të shihni detajet e fletëpagesës tuaj.

Deklarata e **pagës** është një formular që është menduar për ju si punonjës. Ai jep informacion në lidhje me pagën e marrë. Ai përfshin të gjithë komponentët e pagave, kostot e punës pa pagë dhe përfitimet sociale.

Punëdhënësi juaj është i detyruar të lëshojë një deklaratë page çdo vit. Zakonisht do ta marrësh në fund të janarit. Nëse keni disa punë ose keni ndryshuar punë gjatë një viti, do të merrni një deklaratë page për çdo punë.

Deklarata e pagës është dokumenti më i rëndësishëm për kthimin vjetor të **taksave**.

Dokumentet e mostrës

[Beispiel Lohnabrechnung](#) PDF, 232 kB

[Beispiel Lohnausweis](#) PDF, 696 kB

Sigurimet shoqërore

Informacion i detajuar mbi sigurimet shoqërore

[Sigurimet shoqërore](#)

[Informacion i detajuar mbi të gjitha skemat e sigurimeve shoqërore](#)

Sigurimi i aksidenteve

Në Zvicër, të gjithë njerëzit duhet të sigurohen kundër aksidenteve. Punëdhënësit janë të detyruar të sigurojnë të gjithë punonjësit me sigurim aksidentesh:

- Nëse jeni të punësuar, jeni regjistruar në një kompani sigurimi aksidentesh nëpërmjet punëdhënësit tuaj. Një prime sigurimi do të zbritet nga paga juaj. Kjo vlen edhe për njerëzit që punojnë në shtëpi dhe për të stazhierët.
- Nëse punoni më pak se 8 orë në javë ose jeni të vetëpunësuar, duhet të merrni vetë sigurimin e aksidenteve. Ju mund ta merrni këtë si një shtesë me **sigurimin tuaj shëndetësor**. Kontrolloni politikën tuaj të sigurimit shëndetësor.
- Nëse jeni regjistruar si të papunë dhe merrni përfitimin e papunësisë, jeni automatikisht të siguarar me **Suva** (**Kompania më e madhe e sigurimit të aksidenteve në Zvicër**). Prime e sigurimit zbritet nga përfitimi i papunësisë.

Pagesat familjare

Punonjësit dhe të vetëpunësuarit mund të marrin leje familjare.

Ju duhet të dorëzoni kërkesën tuaj për kompensim familjar në vendet e mëposhtme:

- si punëmarrës: nëpërmjet punëdhënësit tuaj në **Familienausgleichskasse FAK** (**Zyra e Kompensimit rregullon pagesat familjare**)
- Nëse jeni të vetëpunësuar: në **Ausgleichskasse** (**Zyrat e kompensimit administrojnë sistemin zviceran të sigurimeve shoqërore. Ju jeni përgjegjës për të paguar përfitimet e këtyre sigurimeve.**) në të cilën jeni të lidhur

Pagesat familjare për punonjësit

 [Format dhe fletëpalosjet e FAK](#)

Pagesat familjare për personat e punësuar

 [Informacioni dhe format e SVA St.Gallen](#)

Informacion mbi ligjin e punës

Zyrat e kontaktit

Gjej pikën e duhur të kontaktit, këshillën ose autoritetin në zonën tënde: [Zyrat e kontaktit](#)
